

BO'LAJAK O'QITUVCHILARDA KREATIVLIKNI RIVOJLANTIRISH
XUSUSIYATLARI

Saidova Gulruh Halim qizi

Toshkent davlat pedagogika universiteti dotsenti, (PhD)

Annotatsiya: Zamonaviy ta'lim tizimida kreativlik o'qituvchilarning eng muhim xususiyatlaridan biri sifatida e'tirof etiladi. O'qituvchilar o'z darslarida ijodiy yondashuvlarni qo'llash orqali nafaqat o'z bilimlarini, balki talabalarning ijodiy fikrlash qobiliyatlarini ham rivojlantirishlari mumkin. Bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlash jarayonida kreativlikni rivojlantirish xususiyatlariga e'tibor berish zarur, chunki bu nafaqat o'qituvchining professional o'sishi, balki talabalarning muvaffaqiyatli ta'lim olishlari uchun ham muhimdir. Ushbu maqolada bo'lajak o'qituvchilarda kreativlikni rivojlantirish xususiyatlari haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: bo'lajak o'qituvchilar, ijodiy fikrlash, ijodkorlik, ijodiy salohiyat, zamonaviy pedagogik texnologiyalar, kreativlik, hamkorlik.

Аннотация: В современной системе образования креативность признается одной из важнейших характеристик педагога. Используя творческие подходы на своих уроках, учителя могут развивать не только свои знания, но и навыки творческого мышления учащихся. В процессе подготовки будущих учителей необходимо обращать внимание на особенности развития творческих способностей, ведь это важно не только для профессионального роста педагога, но и для успешного обучения учащихся. В данной статье представлена информация об особенностях развития творческих способностей будущих учителей.

Ключевые слова: будущие учителя, творческое мышление, креативность, творческий потенциал, современные педагогические технологии, творчество, сотрудничество.

Abstract: In the modern education system, creativity is recognized as one of the most important characteristics of teachers. By using creative approaches in their lessons, teachers can develop not only their own knowledge, but also students' creative thinking skills. In the process of training future teachers, it is necessary to pay attention to the features of the development of creativity, because it is important not only for the professional growth of the teacher, but also for the successful education of students. This article provides information about the characteristics of creativity development in future teachers.

Key words: future teachers, creative thinking, creativity, creative potential, modern pedagogical technologies, creativity, cooperation.

KIRISH

Bugungi kunda ta'limning asosiy maqsadi nafaqat bilim berish, balki talabalarni ijodiy fikrlashga, muammolarni hal qilishga va o'z salohiyatlarini to'liq namoyon etishga tayyorlashdir. Bu jarayonda o'qituvchilarning roli juda muhimdir. O'qituvchilar, o'z navbatida, o'zlarining ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishlari va talabalarga ijodiy fikrlashni o'rgatishlari zarur. Bo'lajak o'qituvchilarda kreativlikni rivojlantirish, nafaqat o'zlarining pedagogik faoliyatlarini yanada samarali qilishga, balki talabalarning o'z-o'zini ifoda etish qobiliyatini oshirishga ham yordam beradi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI

Bo'lajak o'qituvchilarda kreativlikni rivojlantirish jarayonida bir qator omillar ta'sir ko'rsatadi. O'qituvchilarning o'zlari ijodiy fikrlashga tayyor bo'lishlari, ta'lim muhitini yaratishlari, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'rganishlari va o'z tajribalarini boyitishlari zarur. Shuningdek, o'qituvchilar o'zlarining ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish uchun doimiy ravishda yangi bilimlar o'zlashtirishlari va o'zaro hamkorlikda ishlashlari muhimdir. Bu jarayon, o'qituvchilarning o'z bilimlarini kengaytirish va yangi yondashuvlarni o'rganishlariga yordam beradi. Kreativlikni rivojlantirish jarayonida birinchi navbatda o'qituvchilarning o'zlari ijodkor bo'lishlari zarur. O'qituvchi ijodiy fikrlash qobiliyatiga ega bo'lsa, u talabalarga ham ijodiy fikrlashni o'rgatishda samarali bo'ladi. O'qituvchilar o'z darslarida yangi g'oyalar, innovatsion metodlar va interaktiv usullarni qo'llash orqali talabalarning qiziqishini oshirishlari mumkin. Bu jarayon, o'z navbatida, talabalarning ijodiy salohiyatini rivojlantirishga xizmat qiladi. O'qituvchilar o'zlarining ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish uchun doimiy ravishda yangi bilimlar o'zlashtirishlari, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'rganishlari va o'z tajribalarini boyitishlari zarur. Kreativlikni rivojlantirishda muhim jihatlardan biri ta'lim muhitini yaratishdir. O'qituvchilar o'z darslarida ijodiy muhitni ta'minlashlari kerak. Bu, talabalarga o'z fikrlarini erkin ifoda etish, yangi g'oyalarni sinab ko'rish va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish imkonini beradi. O'qituvchilar talabalarning ijodiy ishlari va g'oyalarini qadrlashlari, ularni rag'batlantirishlari va qo'llab-quvvatlashlari zarur. Bu jarayon, talabalarga o'z ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda yordam beradi va ularning o'z-o'zini ifoda etish qobiliyatini oshiradi.[1]

MUHOKAMA VA NATIJALAR

O'qituvchilar o'zlarining ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish uchun ko'plab manbalarni o'rganishlari kerak. Adabiyotlar, maqolalar, ilmiy tadqiqotlar va tajribalar orqali o'qituvchilar yangi g'oyalar va usullarni o'zlashtirishlari mumkin. O'qituvchilar o'zlarining ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish uchun turli seminarlar, treninglar va master-klasslarda ishtirok etishlari ham foydali bo'ladi. Bu jarayon, o'qituvchilarning o'z bilimlarini kengaytirish va yangi yondashuvlarni o'rganishlariga yordam beradi. Hamkorlik, kreativlikni rivojlantirishda yana bir muhim jihatdir. O'qituvchilar o'zaro tajriba almashish, bir-birlarining ijodiy ishlarini baholash va fikr almashish orqali o'zlarining kreativlik darajasini oshirishlari mumkin. Bu jarayon, shuningdek, o'qituvchilar o'rtasida ijobiy munosabatlarni rivojlantirishga ham yordam beradi. O'qituvchilar o'zaro hamkorlikda

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATION G'OYALAR

ishlash orqali yangi g'oyalar va yondashuvlarni ishlab chiqishlari mumkin. Bu, nafaqat o'z ijodiy salohiyatlarini oshirishga, balki talabalarga ham ijodiy fikrlashni o'rgatishda samarali bo'lishlariga yordam beradi.[2]

O'qituvchilar ijodiy muammolarni hal etish qobiliyatini rivojlantirishga ham e'tibor berishlari kerak. O'qituvchilar o'z darslarida muammoli vaziyatlar yaratib, talabalarning ijodiy fikrlashini rivojlantirishlari mumkin. Bu jarayon, talabalarga muammolarni hal etishga va yangi g'oyalarni ishlab chiqishga yordam beradi. O'qituvchilar, shuningdek, talabalarning ijodiy ishlari va g'oyalarni baholash orqali ularning o'z-o'zini rivojlantirishlariga yordam berishlari zarur. O'z-o'zini tahlil qilish ham kreativlikni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. O'qituvchilar o'z ishlarini tahlil qilib, qaysi jihatlarni yaxshilash kerakligini aniqlashlari va o'zlarini doimiy ravishda takomillashtirishlari lozim. O'z-o'zini tahlil qilish jarayoni, o'qituvchilarga o'z ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda yordam beradi va ularning professional o'sishiga imkon yaratadi. O'qituvchilar o'zlarining kuchli va zaif tomonlarini aniqlash orqali o'zlarini rivojlantirish uchun aniq yo'nalishlarni belgilashlari mumkin. Bo'lajak o'qituvchilar ijodiy fikrlashni rivojlantirishda o'zlarining shaxsiy qiziqishlari va hobbilari bilan shug'ullanishlari ham muhimdir. O'qituvchilar o'zlarining qiziqishlariga mos keladigan faoliyatlar bilan shug'ullanish orqali ijodiy fikrlashlarini oshirishlari va yangi g'oyalarni ishlab chiqishlari mumkin. Bu, o'z navbatida, talabalarga ijodiy fikrlashni o'rgatishda yanada samarali bo'lishlariga yordam beradi. O'qituvchilar o'zlarining shaxsiy tajribalari va qiziqishlari orqali darslarda ijodiy yondashuvlarni qo'llashlari mumkin.[3]

Shuningdek, bo'lajak o'qituvchilar ijodiy fikrlashni rivojlantirishda o'zlarining maqsadlarini belgilashlari zarur. O'qituvchilar o'zlarining ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish uchun aniq maqsadlar qo'yishlari va ularga erishish uchun reja tuzishlari kerak. Bu, o'qituvchilarga o'z ijodiy salohiyatlarini oshirishda yordam beradi va ularning professional o'sishiga imkon yaratadi. O'qituvchilar o'z maqsadlariga erishish uchun vaqtni va resurslarni samarali boshqarishlari zarur. Kreativlikni rivojlantirish jarayonida o'qituvchilarning doimiy o'zgarishga tayyor bo'lishlari ham muhimdir. Ta'lim tizimi doimiy ravishda o'zgarib bormoqda, shuning uchun o'qituvchilar yangi talablar va o'zgarishlarga moslashishlari zarur. O'qituvchilar o'zlarining ijodiy yondashuvlarini yangilab turishlari va zamonaviy ta'lim metodlarini qo'llashlari kerak. Bu jarayon, o'qituvchilarga o'z bilimlarini yangilash va talabalarga eng yaxshi ta'lim berish imkonini yaratadi.[4]

XULOSA

Umuman olganda, bo'lajak o'qituvchilarda kreativlikni rivojlantirish xususiyatlari bir nechta jihatlarni o'z ichiga oladi. O'qituvchilar o'zlarining ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish uchun interaktiv metodlar, yangi bilimlar, ijodiy muhit, hamkorlik, o'z-o'zini tahlil qilish, shaxsiy qiziqishlar va maqsadlar belgilash kabi jihatlarni hisobga olishlari zarur. Bu jarayon, nafaqat o'qituvchilarning o'z ijodiy qobiliyatlarini oshirishga, balki talabalarning ijodiy fikrlashini rivojlantirishga ham yordam beradi. Shunday qilib, kreativ

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATION G'OYALAR

o'qituvchilar ta'lim jarayonida yangi g'oyalar va yondashuvlarni qo'llash orqali o'zlariga va talabalarga ilhom berishlari mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdullaeva, D. (2020). "Ta'limda kreativlik: nazariya va amaliyot". Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti nashriyoti.
2. Karimov, A. (2019). "Ijodiy fikrlash va ta'lim jarayoni". Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti nashriyoti.
3. Murodov, S. (2021). "O'qituvchilarda kreativlikni rivojlantirish usullari". Buxoro: Buxoro Davlat Universiteti nashriyoti.
4. Qodirov, A. (2022). "Zamonaviy ta'limda ijodiy yondashuvlar". Toshkent: O'zbekiston Ta'limi nashriyoti.
5. Isroilov, F. (2023). "Kreativ pedagogika: nazariy va amaliy asoslar". Andijon: Andijon Davlat Universiteti nashriyoti.
6. Rasulov, M. (2021). "O'qituvchilarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish". Nukus: Qoraqalpog'iston Davlat Universiteti nashriyoti.
7. Sultonov, R. (2020). "Ta'limda innovatsion yondashuvlar va kreativlik". Farg'ona: Farg'ona Davlat Universiteti nashriyoti.